

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E BRENDSHME
DREJTORIA E PERGJITHSHME E GJENDJES CIVILE

UDHEZUES

RASTE TË NDRYSHME TË REGJISTRIMIT TË FËMIJËVË NË ZYRËN E GJËNDJES CIVILE

TLAS

unicef

RASTE TË NDRYSHME TË REGJISTRIMIT TË FËMIJËVË NË ZYRËN E GJËNDJES CIVILE

Rasti 1

A. bashkëjeton me B. dhe është në pritje të lindjes së një fëmije. Ajo nuk ka lidhur martesë ligjore dhe në gjëndjen civile figuron “beqare”. Kur u shtrua në maternitet për të lindur fëmijën, nëna nuk dispononte dokument zyrtar identifikimi (letër- njoftim, pasaportë apo ndonjë dokument tjetër). Në intervistën për përcaktimin e identitetit të saj, ajo deklaroi emrin e saj të saktë dhe si mbiemër deklaroi atë të B. (duke e pretenduar atë si bashkëshort, për shkak të bashkëjetesës dhe të faktit që ai ishte babai i fëmijës që po lindte.

A mundet nëna t’a regjistrojë fëmijën në këtë rast?

Sipas nenit 38 të Ligjit nr. 10129, datë 11.05.2009

“Për gjëndjen civile”:

“1. Lindjet si fakt, kohë, vend, gjinia dhe amësia vërtetohen me certifikatën e asistencës së lindjes, me raport mjekësor ose procesverbal, të hartuar në kohën e lindjes, i cili vërtetohet nga personeli mjekësor i pranishëm, si dhe përgjegjësi i trenit, kapiteni i anijes ose i avionit në udhëtim, drejtuesi

i burgut ose i repartit ushtarak, organi i rendit publik, apo zyrtarë të përfaqësive diplomatike jashtë shtetit, në mungesë të personelit mjekësor.

2. Në mungesë të dokumentacionit të përmendur në pikën 1 të këtij neni, vërtetimi i faktit të lindjes mund të provohet edhe nëpërmjet gjykatës.

3. Dokumentet e mësipërme shërbejnë për plotësimin e aktit të lindjes”.

Në kushtet që ndërmjet dokumentit “çertifikatë asistence në lindje” dhe dokumentit identifikues të nënës, që pretendon të ketë lindur fëmijën, ka mospërputhje të identitetit, vihet në dyshim vetë fakti, që kërkohet të regjistrohet, pra fakti që nëna pretenduese të ketë lindur fëmijën. Nëse ndërmjet dokumentave të mësipërme nuk ka përputhje në identitetin e nënës që, sipas çertifikatës së asistencës së lindjes ka lindur fëmijën dhe, personit që paraqitet për të regjistruar fëmijën si të vetin ka ndryshime në të dhënat e identitetit, nuk mund të pranohet kërkesa për regjistrimin e fëmijës si fëmijë e lindur nga kjo nënë.

KUJDES! Të dhënat që identifikojnë një individ janë të përcaktuara në nenin 6 të Ligjit Nr. 10129. Mospërputhja që u trajtua më sipër, ndërmjet të dhënave të gjëndjes civile të nënës- kërkuese për regjistrimin e lindjes së fëmijës dhe nënës që ka lindur fëmijën, sipas çertifikatës së asistencës në lindje, duhet të jenë qartësisht të ndryshme që të tregojnë

ekzistencën e dy personave të ndryshëm.

Praktika e TLAS tregon se ka raste kur çertifikata e asistencës në lindje është qartazi e nënës që kërkon të regjistrojë lindjen e fëmijës, por në të ka të pasqyruar të dhëna të cilat “janë tepër” pasi nuk i përkasin këtij dokumenti. Kështu, sipas nenit 9 të Ligjit 10129 vetëm “amësia” përbën fakt të rrjedhur nga ngjarje natyrore (pra që vërtetohet me çertifikatën e asistencës në lindje), ndërsa atësia (sipas nenit 10 të Ligjit Nr. 10129) përbën një fakt të prezumuar apo të përcaktuar nga veprimet e vetë personit.

Një çertifikatë e asistencës në lindje, që nuk i ka të plotësuarat qartësisht të dhënat e nënës që ka lindur fëmijën, mund të kërkohej të plotësohet me të dhënat e plota nga organi që e ka lëshuar atë, pra nga institucioni i lindjes së fëmijës. Në këto raste, punonjësi i zyrës së gjëndjes civile ka detyrim ligjor që t’i caktojë afat (me shkresë) kërkuesit për regjistrimin e lindjes, duke i kërkuar të plotësojë të metat e çertifikatës së asistencës së lindjes, duke ja sqaruar të metat që gjenden në këtë dokument.

Për të qenë më konkret, nëse në një çertifikatë asistencë lindje është shënuar edhe “atësia” e fëmijës së lindur apo nëna është e shënuar me dy mbiemra (në rastin tonë të vajzërisë dhe të personit me të cilin bashkëjeton), ky dokument nuk mund të refuzohet, për të realizuar kërkesën

për regjistrimin e fëmijës, pasi ai përcakton qartësisht të dhënat e domosdoshme, që duhet të përmbajë, pra, faktin e lindjes së një fëmije, kohën e lindjes, vëndin e lindjes, seksin e fëmijës, identitetin e nënës që ka lindur, identitetin e personelit shëndetsor që vërteton këtë fakt (lindjen).

Rasti 2

A. bashkëjeton me B. prej vitesh, pa lidhur martesë ligjore me të. Gjatë kohës së bashkëjetesës, gruaja ka lindur një fëmijë. Kur ka lindur fëmijën në materitet, ajo ka dhënë saktësisht emrin e saj dhe të babait të fëmijës. A. dëshiron që fëmija të marrë atësinë e të atit.

1. Si duhet të veprojë nëpunesi per regjistrimin e femijës ?

Në këtë rast, nëna do ta regjistrojë fëmijën në zyrën e gjëndjes civile ku është regjistruar familja e saj dhe punonjësi i gjëndjes civile në aktin e lindjes do të plotësojë vetëm rubrikat që i takojnë nënës dhe do të lërë pa plotësuar rubrikat që i takojnë babait, dhe fëmijës do ti vendoset si mbiemër ai i nënës.

2. Si duhet të veprohet që fëmija të marrë atësinë?

Ligji Nr. 10129 përcakton ndarjen në « përbërës të gjëndjes civile që rrjedhin nga ngjarje natyrore » (neni 9) dhe

«përbërës të prezumuar ose të rrjedhur nga veprimet e vetë personit » (neni 10).

Ndërsa « amësia » bën pjesë në përbërësit e grupit të parë, pra përbërës që rrjedh nga një ngjarje natyrore, siç është lindja e fëmijës dhe që provohet me proces verbalin, që mbahet në momentin e ndodhjes së ngjarjes (më i zakonshmi është çertifikata e asistencës në lindje), « atësia » bën pjesë në grupin e dytë, pra të përbërësve të prezumuar ose të përcaktueshëm nga veprimet e vetë personit.

Sipas nenit 180 të Kodit të Familjes:

"Fëmija që ka lindur gjatë martesës prezumohet se ka për atë bashkëshortin e nënës.

Fëmija që ka lindur brenda 300 ditëve nga zgjidhja e martesës ose nga shpallja e pavlefshmërisë së martesës prezumohet se ka për atë ish-bashkëshortin e nënës.

Kur fëmija ka lindur gjatë vazhdimit të martesës së dytë të nënës, prezumohet se ka për atë bashkëshortin e nënës me martesë të dytë, edhe sikur fëmija të ketë lindur brenda 300 ditëve nga zgjidhja e martesës së parë ose nga shpallja e pavlefshmërisë së saj."

Nga dispozita e sipërcituar është e qartë se në rastet kur fëmija lind nga një nënë, e cila plotëson kriteret e mësipërme (e martuar, me martesë të zgjidhur, me

martesë të shpallur të pavlefshme) ndodhemi para rastit të përcaktimit të përbërësit të gjëndjes civile "atësia", mbi bazën e prezumimit, ndërsa kur fëmija lind nga një nënë e pamartuar ndodhemi para rastit të caktimit të përbërësit të gjëndjes civile sipas "veprimeve të vetë personit".

Në rastin që po trajtohet, veprimet e vetë personit janë përcaktuar në nenin 181 të Kodit të Familjes. Sipas kësaj dispozite, "Atë i fëmijës së lindur jashtë martese është personi madhor që e njeh fëmijën si të tij.

Njohja e atësisë është e vlefshme, kur për këtë jep pëlqimin nëna e fëmijës, të cilën e lajmëron nëpunësi i gjendjes civile. Kur nëna e kundërshton këtë njohje ose nuk përgjigjet brenda 1 muaji nga marrja e lajmërimit, burri që ka njohur fëmijën si të tij mund të ngrejë padi para gjykatës kompetente, për të vërtetuar se ai është i ati i fëmijës."

Pra, në rastin konkret, nëna dhe babai pretendues i fëmijës duhet të paraqiten në zyrën e gjëndjes civile të pajisur me dokumente identifikimi, t'i dorëzojnë punonjësit të gjëndjes civile certifikatën e asistencës në lindje dhe duhet të deklarojnë atësinë e fëmijës përpara punonjësit të gjëndjes civile. Punonjësi plotëson rubrikat e aktit të lindjes me të dhënat e plota të dy prindërve dhe mban procesverbalin përkatës të nënshkruar nga të dy personat e mësipërm .

3. Në cilën zyrë të gjëndjes civile duhet të regjistrohet fëmija?

Fëmija mund të regjistrohet ose në zyrën e gjëndjes civile të nënës, ose në atë të të atit. Në këtë rast procesverbali i njohjes së atësisë së fëmijës duhet të përmbajë edhe vullnetin e prindërve për mënyrën e ushtrimit të përgjegjësisë prindërore, pra në cilën familje do të bëjë pjesë fëmija meqë prindërit paraqiten të veçuar në dokumentacionin e gjëndjes civile.

Nëse prindërit nuk bien dakord, fëmija detyrimisht duhet të regjistrohet pranë nënës.

Rasti 3

A. (nëna) dhe B. (babai) kanë bashkëjetuar për një kohë të caktuar. Gjatë periudhës së bashkëjetesës, A. ka lindur një fëmijë. Fëmija lindi në kushte spitalore dhe mbas daljes nga spitali, nëna u pajis me çertifikatën e rregullt të asistencës në lindje të fëmijës. Për arsye të ndryshme, A. dhe B. nuk e regjistruan fëmijën në gjëndjen civile. Për shkak të grindjeve të përsëritura, nëna (A.) u largua nga banesa e përbashkët, ndërsa fëmija vazhdoi të jetojë në të njëjtën banesë, pra në banesën e B. Në kohën që babai vendosi të regjistrojë fëmijën, u paraqit në gjëndjen civile me çertifikatën e asistencës në lindje, ku ishin të shënuara rregullisht emrat e nënës dhe babait.

A mundet që punonjësi i gjëndjes civile ta regjistrojë këtë fëmijë me kërkesën e të atit pretendues, pa praninë e nënës?

Neni 40 i Ligjit Nr. 10129 përcakton se:

“1. Lindja e fëmijës deklarohet te nëpunësi i gjendjes civile nga prindërit, pjesëtarët madhorë të familjes, përfaqësuesit ligjorë ose kujdestarët, dhe, në pamundësi ose në mungesë të tyre, nga personat, që kanë të drejtë të vërtetojnë lindjen. Deklarimi mund të bëhet edhe nga përfaqësues të nënës, me prokurë të posaçme”.

Në rastin e shtruar për diskutim, duhet të sqarojmë termin “prindër” sipas dispozitës së sipërcituar. Në rastet e mëparshme kemi sqaruar ndarjen e përbërësve të gjëndjes civile në “përbërës që rrjedhin nga ngjarje natyrore” (neni 9) dhe “përbërës të prezumuar ose të rrjedhur nga veprimet e vetë personit” (neni 10).

Meqë në rastin që po trajtohet, nëna nuk ka qënë e martuar në momentin e lindjes, nuk mund të përcaktohet ati i fëmijës nëpërmjet “prezumimit” (neni 180 i Kodit të Familjes). Për rrjedhojë, atësia e fëmijës mund të caktohet vetëm pasi të realizohet procedura e “njohjes së atësisë” sipas nenit 181 të Kodit të Familjes apo me procedurë gjyqësore nëpërmjet “vërtetimit të atësisë”, sipas neneve 181 – 183, 189 – 191 të Kodit të Familjes. Deri në përfundim të këtyre procedurave

fëmija konsiderohet “pa atësi”. Në këtë situatë, në momentin e regjistrimit të fëmijës, personi që ka bashkëjetuar me nënën e fëmijës, ndonëse e pretendon veten si at të fëmijës, ende nuk është “de jure” i tillë. Pra, ai nuk mund të konsiderohet ende “prind” i fëmijës dhe si i tillë nuk mund të kërkojë regjistrimin e tij.

Për të realizuar procedurën e regjistrimit të fëmijës mund të kërkohet bashkëpunimi i subjekteve që legjitimon dispozita e mësipërme. pjestarë madhorë të fëmijës (anëtarët e familjes së nënës), personat që kanë të drejtë të vërtetojnë lindjen.

Rasti 4

A. është shtatzanë dhe jeton në një fshat të thellë të zonës, ku nuk ka shërbim shëndetësor spitalor. Ajo është e martuar. Për shkak se nëna nuk pati mundësi që të shkojë në qëndrën më të afërt spitalore, fëmija lindi në shtëpi dhe gjatë lindjes nëna u ndihmua nga mamia e fshatit. Mbas njëfarë kohe, A. u paraqit në zyrën e gjëndjes civile për të regjistruar fëmijën.

A mund ta regjistrojë punonjësi i gjëndjes civile këtë fëmijë, cilët janë dokumentat që kërkon Ligji për këto raste?

Sipas nenit 38 të Ligjit Nr. 10129 datë 11.05.2009 “Për gjëndjen civile”:

“1. Lindjet si fakt, kohë, vend, gjinia dhe amësia vërtetohen me certifikatën e asistencës së lindjes, me raport mjekësor ose procesverbal, të hartuar në kohën e lindjes, i cili vërtetohet nga personeli mjekësor i pranishëm...”.

Pra, vetë ligji ka parashikuar mundësinë e lindjes së një fëmije jashtë institucioneve shëndetësore të specializuara për lindjen e fëmijëve. Në rastet e mëparshme është sqaruar përmbajtja e ligjit i cili, duke e konsideruar lindjen një ngjarje natyrore, kërkon vetëm “garancitë e nevojshme”, që të vërtetohet ky fakt, pra lindja e fëmijës, seksi, koha, vendi, identiteti i nënës që e ka lindur. Për rrjedhojë, termi “raport mjekësor ose procesverbal i hartuar në kohën e lindjes, i cili vërtetohet nga personeli mjekësor i pranishëm...” duhet të kuptohet drejt dhe jo në mënyrë kufizuese.

Në këto raste, termi i “pranishëm” nuk duhet ngushtuar vetëm me rastin kur mamia është fizikisht e pranishme në çastin e lindjes së fëmijës, por edhe kur ajo merr informacionin e nevojshëm për të vërtetuar faktin e mësipërm, pra që A. ka lindur fëmijën, në prani të familjarëve të saj dhe ajo është vënë në dijeni dhe ka vizituar atë menjëherë pas lindjes, duke u përkujdesur për shëndetin e nënës dhe fëmijës. Në këto raste, nëse nga personat e pranishëm në lindje mbahet një procesverbal, që vërteton faktin e mësipërm dhe ky procesverbal konfirmohet nga një personel mjekësor kompetent, dokumentat janë të mjaftueshëm për të realizuar regjistrimin e lindjes së fëmijës mbi kërkesën e nënës (apo

një personi të përcaktuar nga neni 40 i Ligjit).

Rasti 5

Nëna A. duke qenë shtatzënë, së bashku me disa persona të tjerë të familjes, u nis për të kaluar kufirin në mënyrë ilegale, për të shkuar jashtë shtetit. Gjate rruges ajo e lindi fëmijën e saj, me ndihmën e familjarëve. Grupi i tyre mundi ta kalojë kufirin dhe ata qëndruan jashtë shtetit për disa muaj, derisa i kthyen në Shqipëri, në mungesë të lejeqëndrimit. Me t'u kthyer në atdhe, A. u paraqit në zyrën e gjëndjes civile dhe i kërkoi punonjësit të gjëndjes civile që të regjistronte fëmijën e saj.

Çfarë dokumentash do të rekomandoni që të plotësojë nëna dhe çfarë rruge duhet të ndjekë ajo për të regjistruar fëmijën?

Duke patur parasysh trajtimin e hollësishëm në Rastin 4, është e domosdoshme që të sqarohen sa më mirë rrethanat konkrete të lindjes. Një nënë në ato kushte ka shumë mundësi që të ketë kontaktuar një personel mjekësor të vëndit ku ka ngjarë lindja për të kërkuar ndihmë shëndetsore. Nëse ky fakt vërtetohet duhet orientuar kërkuesja (nëna), që të plotësojë dokumentat që kërkon ligji, duke plotësuar procesverbalin përkatës dhe konfirmimin nga personeli mjekësor që ka vizituar nënën dhe fëmijën pas lindjes.

Sipas paragrafit të dytë të nenit 38 të Ligjit Nr. 10129 datë 11.05.2009 “Për gjëndjen civile”:

2. Në mungesë të dokumentacionit të përmendur në pikën 1 të këtij neni, vërtetimi i faktit të lindjes mund të provohet edhe nëpërmjet gjykatës.

Pra, ligji ka ngushtuar në mënyrë të dukshme nevojën e procedurave gjyqësore për të vërtetuar faktin e lindjes vetëm me mungesën e dokumentave që e vërtetojnë këtë fakt nga të pranishëm dhe personeli mjekësor që mund të konfirmojë faktin e lindjes. Përvoja e TLAS tregon se jo rrallë, rastet e lindjeve nuk trajtohen sipas frymës së ligjit dhe u rekomandohet personave – kërkues, që të ndjekin procedura gjyqësore për regjistrimin e lindjes edhe në kushtet që ajo nuk është e nevojshme.

Pra, procedura gjyqësore parashikohet nga ligji si përjashtim, për shkak të mungesës së dokumentave dhe jo si procedurë e zakonshme për regjistrimin e fëmijëve.

Rasti 6

Shtetësja A. bashkëjeton prej vitesh me B. Në gjëndjen civile ajo figuron e martuar me shtetasin C., me të cilin ka edhe 3 fëmijë të regjistruar në gjëndjen civile. A, është shtatzënë dhe pret fëmijën e saj të katërt. Ajo ka mbetur

shtatzënë gjatë periudhës që bashkëjetonte me B, për të cilin pretendon se është babai biologjik i fëmijës . Nisur nga rrethanat e mësipërme, ajo ka deklaruar në maternitet si at të fëmijës, personin me të cilin bashkëjeton, pra B.

Si do të regjistrohet ky fëmijë?

Çështja e parë që shtrohet për shqyrtim lidhet me dokumentin për regjistrimin e fëmijës.

Në Rastin 1 është sqaruar se kur nuk mund të përdoret çertifikata e asistencës në lindje. Nëse një dokument i tillë përmban qartësisht të përcaktuar faktet që përcakton Ligji nr. 10129, pra faktin e lindjes, vëndin e lindjes, kohën e lindjes, seksin e fëmijës së lindur, identitetin e nënës që ka lindur fëmijën dhe identifikimin e personelit mjekësor që konfirmon faktet e mësipërme, dokumenti është i vlefshëm për t'u përdorur për regjistrimin e fëmijës edhe sikur ky dokument të përmbajë të dhëna shtesë të cilat nuk janë pjesë përbërëse e tij. Pra, ndonëse në këtë dokument është shënuar, mbi deklarin e nënës edhe emri i atit të fëmijës, i cili nuk është bashkëshorti i nënës, dokumenti është i përdorshëm për qëllimin ligjor për të cilin kërkohet mbajtja e tij. Pra, çertifikata e asistencës së lindjes përfaqëson një dokument të vlefshëm për regjistrimin e lindjes së fëmijës në këtë rast.

Çështje tjetër e rëndësishme në këtë rast, lidhet me atësinë me të cilën do të regjistrohet ky fëmijë.

Është sqaruar edhe më lart se, “atësia” është përbërës i prezumuar ose që lidhet me veprimet e vetë personit.

Neni 180 i Kodit të Familjes përcakton qartë se në këtë rast ati i fëmijës prezumohet, pra edhe do të regjistrohet bashkëshorti i nënës, pra shtetasi C. Kjo situatë duket “absurde” pasi në të është sqaruar fakti se A, ka vite që nuk bashkëjeton më me bashkëshortin e saj C. Por duhet mbajtur parasysh fakti se, nga njëra anë kjo situatë absurde është rrjedhojë e sjelljes së vetë subjekteve të mësipërm, që kanë lejuar një situatë të pazakontë, sipas së cilës ndërsa A, është e martuar me C, bashkëjeton me një person tjetër jo-bashkëshort, me shtetasin B.

Edhe për këto situata ligji ka parashikuar mundësi ligjore për të rregulluar situatën faktike.

Kodi i Familjes parashikon procedura ligjore, nëpërmjet të cilave atësia e prezumuar mund të hiqet, duke i hapur rrugën procedurave gjyqësore për regjistrimin e atit biologjik (të vërtetë) si të tillë (nenet 184 – 186 të Kodit të Familjes).

Rasti 7

Shtetësja A, banon jashtë Shqipërisë. Në kohën që banonte në shtetin e huaj, ajo lindi një fëmijë. Me dokumentin e lëshuar nga shtëpia e lindjes ajo kërkon të realizojë regjistrimin e fëmijës në zyrën e gjëndjes civile në Shqipëri, ku ka edhe regjistrimin e saj.

Si do të realizohet regjistrimi i fëmijës?

Sipas nenit 41 të Ligjit nr. 10129, datë 11.05.2009 “Për gjëndjen civile”:

1. *Regjistrimi i lindjes së fëmijës bëhet në zyrën e gjëndjes civile të vendbanimit të prindërve ose në vendin ku ka ndodhur lindja.*
2. *Për fëmijën e gjetur, të cilit nuk i dihen prindërit, regjistrimi bëhet në zyrën e gjëndjes civile të vendit ku është gjetur.*
3. *Për fëmijët e lindur jashtë territorit të Republikës së Shqipërisë nga shtetas shqiptarë, me banim të përhershëm në Shqipëri, regjistrimi i lindjes së fëmijës bëhet në përfaqësitë diplomatike ose konsullore shqiptare, në vendin ku ka lindur. Kur kjo është e pamundur, regjistrimi bëhet edhe në shërbimin e gjëndjes civile të atij vendi.*

Nga përmbajtja e dispozitës, mund të krijohet përshtypja e pasaktë, sipas së cilës regjistrimet e fëmijëve të lindur jashtë territorit të Republikës së Shqipërisë mund të realizohen

vetëm pranë zyrave të gjëndjes civile jashtë Shqipërisë, pra në përfaqësitë diplomatike, konsullore apo në zyrat e shërbimit të gjëndjes civile të vëndit përkatës.

Por, nëse vlerësojmë dispozitën sipas qëllimit për të cilin është formuluar, do të shohim qëllimin e vërtetë të saj, që është lehtësimi i procedurave të regjistrimit të fëmijëve të lindur nga shtetas shqiptarë, që banojnë jashtë kufijve të Republikës së Shqipërisë. Formulimet e natyrës “..edhe në...”, tregojnë qartë se qëllimi i ligjvënësit është që të shtojë mundësitë e regjistrimit të fëmijëve, në sa më shumë alternativa të mundshme, me synimin për të krijuar hapësira të gjëra të regjistrimit të fëmijëve. Në vazhdim të këtij komenti, në rastin konkret, nuk ka asnjë pengesë që të realizohet regjistrimi i fëmijës së lindur jashtë Republikës së Shqipërisë.

Në këto raste problem mbetet forma e dokumentit për të qenë i vlefshëm për regjistrim.

Në kushtet që bëhet fjalë për një dokument të lëshuar nga një organ që nuk është organ publik i Republikës së Shqipërisë, dokumenti duhet të plotësojë formën e vlefshme për t’u përdorur në Shqipëri, pra “legalizim” nga organet diplomatike apo konsullore ose vërtetim “apostille” nga vëndet të cilat kanë aderuar në marrëveshjen ndërkombëtare përkatëse të Hagës.

Ky legalizim duhet të bëhet qoftë në Çertifikatën e Asistencës në Lindje, të lëshuar nga materniteti, qoftë në Çertifikatën e Gjëndjes Civile, të lëshuar nga zyra e gjëndjes civile jashtë shtetit.

Rasti 8

Shtetësja A, ka lindur fëmijë nga marrëdhënie jashtëmartesore. B, (i ati i fëmijës) deklaroi “njohjen vullnetare të fëmijëve” dhe nëna e pranoi këtë njohje vullnetare, fëmijët u regjistruan me atësi shtetasin B, i cili njohu vullnetarisht këta fëmijë si të vetët. Mbi kërkesën e të dy prindërve, fëmijët u regjistruan në gjëndjen familjare të familjes së të atit, ndërsa nëna vazhdon të figuronte në familjen e prindërve të saj. Pas vdekjes së atit të fëmijëve, nëna kërkon që regjistrimi i fëmijëve të transferohet nga gjëndja civile familjare e të atit, në gjëndjen civile familjare të nënës.

A duhet të pranohet kërkesa e nënës për këtë transferim?

Në zbatim të neneve 220 dhe 227 të Kodit të Familjes, përgjegjësia prindërore ndaj fëmijëve të mitur ushtrohet nga prindërit.

Sipas nenit 227 të Kodit të Familjes:

“Përgjegjësia prindërore ndaj fëmijës së lindur jashtë

martese ushtrohet nga prindi që e ka njohur fëmijën si të tij. Në qoftë se ai është njohur nga të dy prindërit, përgjegjësinë prindërore e kanë të dy prindërit... ”.

Sipas nenit 215 të Kodit të Familjes:

“Përgjegjësia prindërore përfshin tërësinë e të drejtave dhe detyrave që kanë për qëllim të sigurojnë mirëqënien emocionale, sociale dhe materiale të fëmijës, duke u kujdesur për të, duke mbajtur raporte vetiake me të, duke i siguruar atij mirërritjen, edukimin, arsimimin, përfaqësimin ligjor dhe administrimin e pasurive të tij”

Në vazhdim, neni 218 i Kodit të Familjes shprehet se:

“Prindërit mund të kërkojnë nga gjykata kthimin e fëmijës së tyre të mitur, kur nuk jeton pranë tyre dhe mbahet pa të drejtë nga persona të tjerë”.

Në interpretim të dispozitave të mësipërme të Kodit të Familjes, është e qartë se edhe neni 16 i Ligjit nr. 10129 “Për gjëndjen civile”, në kuptimin e “regjistrimit të familjes”, fëmijët janë pjestarë të familjes së nënës së tyre , kërkueses A, pasi për shkak të mungesës së prindit tjetër, ajo është i vetmi prind që mund të ushtrojë përgjegjësinë prindërore, pra i vetmi prind që ka detyrim të bashkëjetojë me ta. Kështu, sipas nenit 16 të këtij ligji:

“3. Shtetasi i mitur, apo që i është hequr zotësia për të vepruar, ka vendbanim të njëjtë, sipas rastit, me atë të kryefamiljarit, prindit me të cilin jeton apo të kujdestarit të tij. Kur një i mitur apo një person, të cilit i është hequr zotësia për të vepruar, banon në një vendbanim të ndryshëm nga prindërit e tij, deklarimi për të, bëhet sipas rastit, nga kryefamiljari, njëri nga prindërit, apo personi që zotëron kujdestarinë. Në këtë rast, zyra e gjendjes civile administron edhe dokumentacionin që provon kujdestarinë mbi të miturin dhe vendbanimin e kujdestarit”.

Deri ditën e vdekjes së babait të tyre, fëmijët kishin të drejtë ligjore të ishin pjestarë të familjes së babait ose nënës së tyre, pasi sipas nenit 227 të Kodit të Familjes, ndonëse janë fëmijë të lindur “jashtë martesës”, përgjegjësinë prindërore e ushtrojnë të dy prindërit që kanë njohur fëmijët, pra në rastin konkret si babai ashtu edhe nëna.

Në zbatim të kësaj dispozite (nenit 227 të Kodit të Familjes), pas vdekjes së babait të fëmijëve, përgjegjësinë prindërore e ushtron vetëm nëna e tyre, kërkuesja A. Si e tillë, si personi që ushtron i vetëm përgjegjësinë prindërore, ajo ka të drejtën dhe detyrimin që t'i mbajë në mënyrë vetiake fëmijët, pra të bashkëjetojë me ta, për aq kohe sa nënës nuk i është hequr e drejta prindërore me vendim gjykate.

Në rastin konkret, çdo nëpunës që përballet me raste të tilla

nuk duhet te diskutoje regjistrimin ne trungun e nënës, edhe sikur për këtë te mos pranojnë pjesëtare te tjerë madhore qe mund te jene ne trungun e babait te fëmijëve.

Shërbimi Ligjor Falas Tiranë (TLAS)
Rruga "Sami Frashëri", 4 kullat, Seksioni 3, Ap. 1A, Tirana, Albania
Tel/Fax: +355 4 2258 442, Tel: +355 4 2253 114
Kutia Postare 69
E-mail: tlas@tlas.org.al
www.tlas.org.al